

BIRÓ ZSOMBOR AURÉL

Bazaltsziget

Még fel sem állítottam a sátram, máris megjelent egy a sziget túloldalán táborozó geológusok közül.

– Te vagy a főnixkutató, ugye? – kérdezte, miután bemutatkozott.

– Én – feleltem, és vertem tovább a cövekeket a földbe.

Megkérdezte, kell-e segítség, és mikor mondtam, hogy nem, segített. A vulkánkráter közepébe állítottuk a sátrat, alig húsz lépésre a füstölgő lávatótól. Folyamatosan beszélt, közben a mellemet bámulta. Többször felajánlotta, hogy táborozzak velük, a többiek is örülnének a társaságnak, de főleg ő, mert a csoportban mindenki ötven feletti, esténként úgy érzi magát, mint amikor meglátogatja a nagypját az öregek otthonában.

– Hogyhogy egyedül jöttél a szigetre? – kérdezte azután, hogy negyedjére is visszautasítottam. – Ha jól tudom, az etológusok is csapatban dolgoznak.

– Általában igen – feleltem, miközben elővettem az ebédemet.

– Szóval te amolyan magányos farkas vagy?

– Mondhatni.

– Az szuper. Én is szeretek egyedül lenni.

Beleharaptam a szendviccsbe, és bámulni kezdtem a tóból felszálló füstgyűrűket.

– Megkérdezhetem, honnan származol? – a férfi leült mellém a földre. – Az akcentusodból ítélve nem Új-Zélandon születted.

– Magyarország. Fél éve költöztem Aucklandbe.

– A főnixkutató miatt?

– Nem.

– Hát?

Lenyeltem a falatot, és elgondolkoztam. Ezerszer hallottam már a kérdést, kollégáktól, hallgatóktól, idegenektől, de még mindig nehezen jött a válasz.

– Hogy új életet kezdjek.

– Mint a főnixek, igaz? – A férfi a vulkánkráter oldalfalában fészkelő madarak felé biccentett. – Újjá akartál születni.

– Olyasmi.

Felálltam, és mondtam, hogy örülök a szerencsének, de most dolgoznék, mert csak hétvégére kaptam tartózkodási engedélyt. A férfi bólintott és megjegyezte, hogy ugyan ők holnap hazamennek, de jövő héten felhívna, ha lehet, meghihatnánk valamit Aucklandben. Megadtam neki a számom, és akkor végre egyedül hagyott a főnixekkel.

A kolónia nem sokat változott, első pillantásra negyvennégy példányt számoltam. A legutóbbi vulkánkitöréskor született egy nőstény fióka, egy idősebb hím pedig elvonult társaitól. Miatta érkeztem. Már lepakolás közben láttam, ahogy a többiektől elszigetelve gubbaszt a látató partján, ám mielőtt odamentem hozzá, körbejártam a bazaltdarabokból kirakott fészkeket, s megsimogattam a felém nyújtott tűzpiros szárnyakat. A főnixek megismertek. Csendesen körém gyűltek, rám szegezték a tekintetüket, a közelebb állók csipkedni kezdték a zsebemet, tudták, ott tartom a gyufásskatulyát. Szórakoztató játék volt, hogy a meggyújtott szálakat bele tudom-e dobni a kitért csőrökbe.

A számkivetett példány a Sephtis névre hallgatott. Lángvörös tollzatába itt-ott fekete foltok vegyültek, hát egyből tudtam, hogy Kenneth professzornak igaza volt, valóban haldoklik. A csőrét repedések borították, szeme halványan, erőtlenül világított. Szinte egyáltalán nem mozdult, és ha mégis, akkor is csak hogy igyon a látatóból.

Első nap csupán annyi időm maradt, hogy megnézzem a főnixmadarak esti táncát, amiben Sephtis természetesen nem vett részt. A többiek alkonyatkor szélesre tárták parázsló szárnyaikat, és keringeni kezdtek a látató felett. Ő mozdulatlanul kuporgott a bazalton. Csak másnap mertem igazán közel merészkedni hozzá, addigra megszokta a jelenléteimet. Írtam a viselkedéséről, készítettem róla vagy kéttucat fényképet, még néhány anatómiai rajzot is tudtam csinálni. Ennyivel bőven megelégedtem volna, de Sephtis a harmadik reggelen megengedte, hogy hozzáérjek. Óvatosan benyúltam a tollai közé, oda, ahonnan a szívdobogását éreztem. Az egész tenyerem vízhólyagos lett, de megérte, mert megtudtam, minimum két hét, míg újjászületik.

•

Aucklandben egy nem fogadott hívás várt. A szigetre sose vittem telefont, arra gondoltam, talán Kenneth professzor keresett, ő hajlamos volt megfélemezni erről. Felkaptam a mobilt, hogy visszahívjam, de megpillantottam a nulla-nulla-harminchatot a szám elején, és kiesett a kezemből a készülék. Egy másodperc alatt átfutott az agyamon minden, amiért kereshetnek Magyarországról. Ha Korbács hívott, az azt jelenti, rátalált a rendőrség, ha Ági, azt, hogy velem kapcsolatban bukkantak új nyomokra. Mások is eszembe jutottak, a Gál Peti, a Béla, a többiek, de ők már akkor börtönben ültek, amikor elmenekültem. Persze lehet, hogy odabent köpött valamelyikük, végtére is nagy a különbség öt meg tíz év között. A legvalószínűbbnek mégis az tűnt, hogy anyám akart figyelmeztetni. Vagy a rendőrség keresett, akkor meg mindegy, miért. Ha megtaláltak, vége az új életnek.

Elmentem a szaunába, de nem tudtam kiizzadni a félelmet. Tévé nézni, aludni se bírtam, hát elugrottam a legközelebbi bárba meginni pár sört. És persze akkor már a whisky is lecsúszott. Éjfélre úgy leittam magam, hogy arra sem emlékeztem, mitől kéne félni. Másnap elaludtam, már az előadást kellett volna tartanom, amikor felkeltem. Végül be se mentem, felhívtam Kenneth professzort, hogy rosszul vagyok, helyette egyetlen délután alatt megírtam a kötelező tanulmányt a hétvégéről. Nem kellett volna elsietni, a professzor ugyan örült neki, de a hét hátralévő részére semmi nem maradt, ami elterelje a figyelmemet. Kedden megnéztem három filmet, aztán megint leittam magam, szerdán pedig elautóztam az Aucklandtől nem messze fekvő Piha strandra, ahol órákon át rugdostam a betonszürke vulkanikus homokot.

Csütörtök reggel arra ébredtem, hogy csörög a telefonom.

Kivert a víz. Átgondoltam, hogyan találhatott rám a Korbács, vagy miképp jutott a nyomozók tudomására az álnév, ami alatt az Aucklandbe szóló repülőjegyet vásároltam. Még az is eszembe jutott, hogy talán a Szegedi Tudományegyetem diplomásai között akadtak a nevemre, és úgy hozták kapcsolatba a Babér utcai OTP kirablásában részt vevő bűnözőt az Auckland Universityn tanító természettudóssal.

De csak a férfi volt, aki a Whakaari-szigeten elkérte a számomat.

– Hello – mondta, és én elgyengültem a megkönnyebbüléstől. – Akkor összefutunk valamelyik nap?

Felidéztem magam előtt az arcát, és majdnem rávágtam: igen. Csakhogy randiztam már, amióta elmenekültem otthonról. Pontosan tudtam, milyen kínos dolog az, ha az ember épp egy új élet kezdésével próbálkozik. Akármenny-

nyire kerüli a témát, a második vagy a harmadik találkozón biztosan előjön a múlt. Persze mások is kérdeztek az otthonomról, de mégis egy gyertyafényes vacsora közben tűnt úgy leginkább, mintha a tetteim a hátam mögött sorakoznának, és a vállam felett figyelnék minden mozdulatom. A férfi valami étte-remről beszélt, ami nincs messze, és ahol kitűnő az olasz kaja, de fel se fogtam a szavait. Az járt a fejemben, hogy mit felelnék, ha két fogás között megkérdeznék:

– Miért menekültél el? Mit csináltál, ami olyan szörnyű, hogy újrakezdted miatta?

Megbontottam egy sört, és leültem bámulni a tévét. Ahogy a számat megtöltötte a keserűség, anyámra gondoltam. Az arcára, amikor mondta, hogy inkább adjam fel magam, ne meneküljek, mert új élet ide vagy oda, úgyse leszek képes hátrahagyni mindent.

•

Egyedül voltam a szigeten. Megérkezéskor épp csak vettem egy pillantást Sephtisre, aztán sétálni indultam. Alig két óra alatt visszaértem, mint kiderült, a sziget nem sokkal nagyobb magánál a vulkánnál. A kráteren kívül gyér erdőség borította a partvonalat, ha kiléptem a fák közül, egyből víz fonódott a lábujjaim köré. A geológusok táborhelyét is megtaláltam. Ez volt az egyetlen szabad hely az enyémet leszámítva, egy viharvert sziklaorom, ami mélyen behajolt a tenger fölé. Most sátrak helyett többszáz fehér, sirályszerű madár vízjogott rajta.

A szombatot Sephtis mellett töltöttem. A testhője arra utalt, egy hete még biztos van hátra, de a tollai már egészen besötétültek. A bugyborékoló láva partján ült egész nap, messziről azt lehetett hinni, nem is él. Minden főnix hasonlóan viselkedett ilyenkor, ez a szokás az alfajok között is megegyezett. Csak míg a hawaii, a japán vagy a dél-amerikai főnixek társaik között kezdtek új életet, az új-zélandi példányok elvonultak, mint az eszkimók, hogy egyedül nézzenek szembe a halállal. Maga az újjászületés aztán megint hasonlóan zajlott, a beszámolók legalábbis erről tanúskodtak. A főnix, mikor tollai egészen feketévé színeződtek, hőmérséklete pedig elérte a lobbanáspontot, felsikolt és könnyezni kezd, majd kitarja a szárnyát, és meggyullad. Égési ideje két perctől ötig terjed, s a tűz elalvását követően derékig érő hamukupac marad utána. Innen mászik elő a csupasz fióka. A legelső főnixkutatók el sem akarták hinni, hogy azt látják, ami történik, épp Kenneth professzor bizonyította, hogy a főnixmadár valóban reinkarnál. Ő fedezte fel elsőként, hogy az újjászületett fióka hallgat a korábbi életében használt nevére, továbbá emlékszik a társaira.

Vasárnap éjjelre hívtam a hajót, noha tudtam, úgy megint nem fogok előadást tartani hétfőn. Nem törődtem vele. Bugyira vetkőzve ültem Sephtis mellett az átmelegedett bazalton, s ahogy néztem az éjszaka sötétjébe pattanó szikrákat meg a csillagképek között fellobbanó szárnyakat, azon tűnődtem, vajon milyen sokat láttak a világból ezek a madarak. Vajon hányszor kezdték már újra? Felsőhajtottam, és elnyúltam a földön. A hátamat égette a vulkán, de nem mozdultam, egészen amíg a bömbölő hajókürt fel nem verte az éjjelt.

•

A rendőrök a lakásom előtt vártak. Észre se vettem őket, csak amikor kiszálltam a taxiból, akkor meg már késő volt, mindössze annyi időm maradt, hogy bevillanjon: anyámnak igaza lett. Lassan felemeltem a kezem. Kibiztosított pisztolyokat szegeztek rám, s a bilincseket is szorosra húzták, de mivel nem

ellenkeztem, megengedték, hogy lerakjam a holmimat a lakásba. Odabent láttam, hogy Kenneth professzor hívott, nem is egyszer. Biztos beszéltek vele a rendőrök, és megpróbált figyelmeztetni. Nem mintha akartam volna menekülni. Új-Zélandnál messzebb úgyse futhattam.

A legközelebbi őrre vittek, és egyedül hagytak a kihallgatósobában. Kisvártatva belépett egy szemüveges nyomozó. Majdnem lefordultam a székről, amikor magyarul szólalt meg.

– Úton van a kirendelt ügyvéd, de addig is elkezdhetnék a beszélgetést – halvány vigyor ült a szája sarkában, ahogy helyet foglalt velem szemben. – Akár be is ismerhet mindent, a bűntársaitól eleget tudunk az életfogytiglanhoz. Egyedül az volt rejtély, hová menekült, de mint látja, ez is megoldódott.

– Beszélék – bólintottam. – Ügyvéd se kell. Semmi. Csak egyvalamit kérek cserébe.

Alkudoztunk kicsit, de a férfi hiába játszotta a magabiztost, tudtam, szüksége van a vallomásra. Pontos, ártalmatlan feltételeket szabtam, hamar meg egyeztünk, hogy a lényegét elmondom rögtön, a részleteket pedig miután visszavittek a Whakaari-szigetre.

– A rendszerváltás előtt kezdődött. Végzős voltam az egyetemen, a fűtésszámlát se tudtam kifizetni. Akkor jöttem össze a Gál Petivel, és rajta keresztül megismertem a Korbács Ferencet meg mindenki mást. A diplomaosztót követően is jóban maradtam velük. Találhattam volna munkát könnyedén, de a Korbácsékkal nagyon jó pénzt szereztem minimális erőfeszítéssel. Persze viccnek indult az egész, heti egyszer kimentünk Németországba, átszöktünk az NSZK-ba, és degeszre vásároltuk magunkat. Csizmák, bőrkabátok, táskák, aztán megpakolt szatyrokkal vissza Pestre mindent eladni. Akkor lett belőle megélhetés, amikor felfedeztük, hogy odakint lopni is lehet, jóformán semmit se tesznek ellene. Ezek után hetente négyszer jártunk ki. A fal leomlása véget vethetett volna az üzletnek, de mi már túlságosan mélyre mentünk, hogy abahagyjuk. Itthon is lopni kezdtünk, először kicsiben, szupermarketek, ruhaboltok, aztán jöttek az ékszerüzletek, végül a bankoknál kötöttünk ki. Többnyire vidéken csináltuk, évente egy-két alkalommal, ennyi elég is volt a luxushoz. Csak aztán egyszer megpróbáltuk Budapesten. A Babér utcai OTP-t szemeltük ki, de túl nagy fába vágtuk a fejszénket. Több volt a biztonsági, mint gondoltuk, és nem is ijedtek meg, hiába voltak fegyvereink. Kihívták a rendőrséget, megpróbálták feltartani, az idióta Korbács meg ahelyett, hogy rohant volna velünk, gyomron lőtt egyet, és mellkason egy másikat. Rögtön tudtuk, vége a játéknak, menekült mindenki, amerre tudott. A Gál Petit kapták el először, a többieket sorban utána. Rajtam kívül csak a Korbács úszta meg, visszament a szülőfalujába, ott nem találták meg. Nekem az volt a szerencsém, hogy a diplomámmal ki tudtam jönni Aucklandbe. Elváltam a kapcsolatot az otthoniakkal, tanítani kezdtem az itteni egyetemen, és belefogtam a főnixkutatásba. Egyszóval megpróbáltam új életet kezdeni.

A nyomozó kikapcsolta a felvevőkészüléket, és megtörölte a szemüvegét.

– Kár, hogy az embernek csak egy élet jut.

Biccentettem, de a gondolataim egész máshol jártak. Az ajtó felé pillantottam, és óvatosan felemelkedtem a székből.

– Mehetünk? – kérdeztem.

•

Hajnalodott. A tengerfelszínre sűrű köd ereszkedett, a távolból nem is lehetett látni a szigetet. A hajó kapitánya az északi parton tett ki minket, s mivel a rendőrök ideiglenesen levették rólam a bilincset, egyből megindultam, amint földet éreztem a talpam alatt. Kiáltoztak, hogy álljak meg, de nem törődtem

velük, nyeltem a fák között hömpölygő füstöt, és rohantam a vulkánkráter felé.

Sephtis kitárt szárnyakkal állt a látató peremén. Felsikoltott, amikor megpillantott, mintha csak rám várt volna. Könnyei a földre hullottak, aztán egy pillanattal később sziszegve gőzzé váltak, ahogy a fekete tollak alól kirobbant a tűz.

A rendőrök akkor értek be, amikor kialudt a máglya. Megálltak mögöttem, nem jöttek közelebb, hogy a látától vagy a parázsló hamutól féltek, nem tudom. Nem szóltak egy szót sem, csak álltak és nézték a szürkésfekete kupacot, aztán engem, ahogy néhány perc csend után letérdelek. Az egyikük odajött, és a vállamra helyezte a tenyerét, de a bilincseket csak akkor szorították a csuklómra, amikor már negyedórája vártuk hiába, hogy a hamukupacból, amit időközben szétfújta a szél, előmásszon az újszülött fénymadár.

